

**Ilmakuvausaineiston
hyödyntäminen infratyömaalla**
3D-Win käyttäjäpäivät 2022

Antti Heikkinen

DESTIA

A COLAS COMPANY

Sisällysluettelo

■ Esimerkkihankkeen läpikäynti

- Dronen muutos toimintatapoihin
- Näkökulmana 3D-Win, päätyökalu aineiston jalostamisessa, laskemisessa, analyyseissä ja raporttien tuottamisessa

■ Käytännön esimerkit 3D-Winillä ilmakuvista ja pistepilvistä

■ Havaintoja aineistojen käsittelyssä 3D-winissä ja opit hankkeesta

DESTIA

A COLAS COMPANY

Esimerkkihankke ilmakuvausaineistojen hyödyntämisessä

DESTIA

A COLAS COMPANY

E18 Kausela-Kirismäki 1.rakennusvaihe

- n. 40m€ urakkasumma
- Rakentamisvaihe 03/2019-09/2021
- 2.5km nelikaistaistettua tietä
- 13 rakennettavaa / korjattavaa siltaa
- Turun ensimmäinen riistasilta
- 11km kevyenliikenteen väyliä
- 305 000 työtuntia

- Hanke oli ensimmäinen Destian tierakennusprojekti jossa hyödynnettiin dronea turun alueella

- Ilmakuvaus hankkeella joka viikko, työnjohto pyysi lentämään jopa kahdesti samat alueet per viikko

- Lento-operaatiot suoritti pääsääntöisesti mittaus/haalariharjoittelijat, ns. "mukavia hommia":D

- Tavoite oli että joka perjantai työmaapalaverissa tuoreet ilmakuvat palaverin pohjana

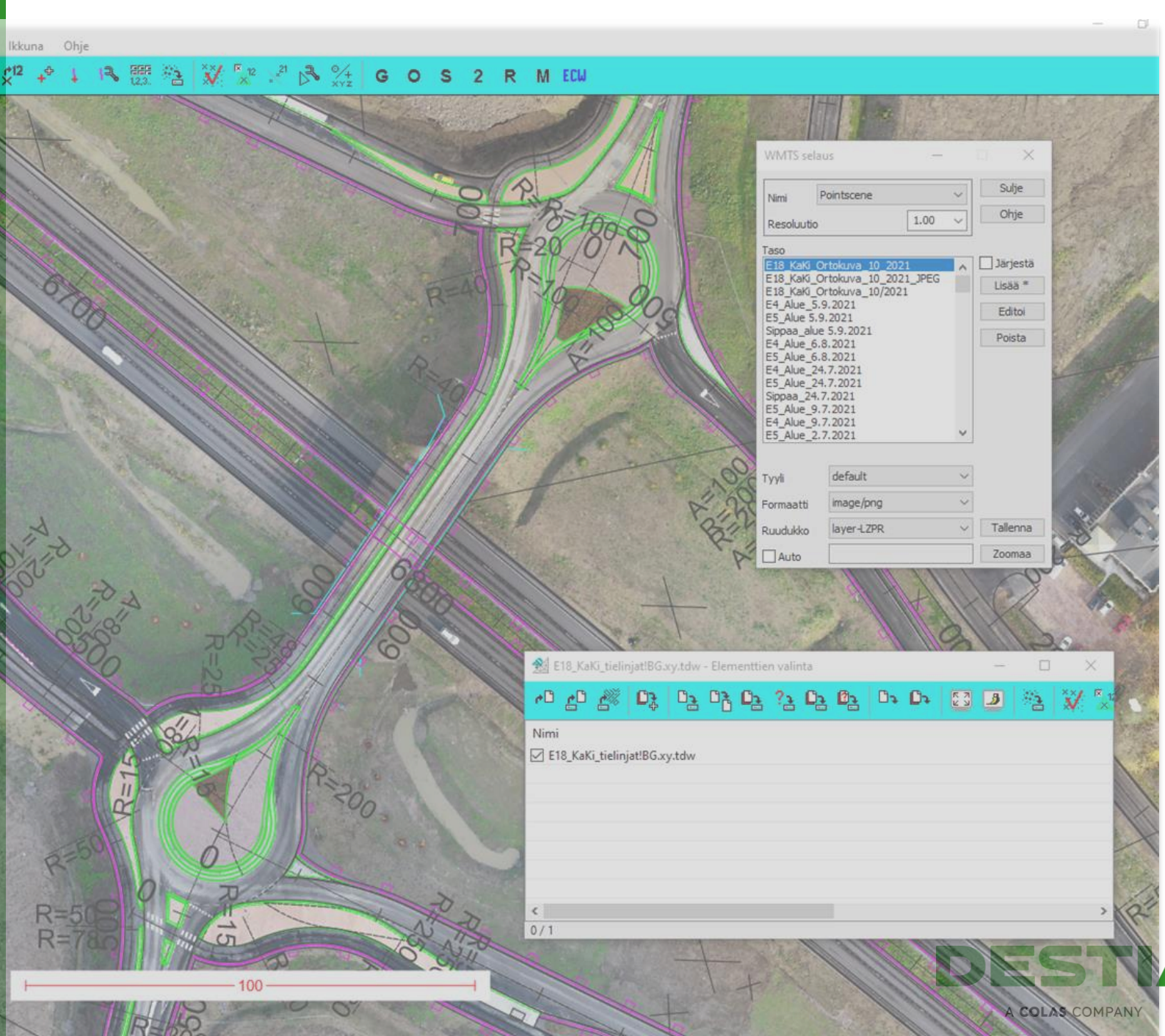
- Laki tiukentunut huomattavasti 2022 uusien ilmailulainsäädännön osalta

Uusia tenttejä ja käytännön koe oltava suoritettu

Dronelaitteiden vaatimukset mm. painossa, lentokorkeuksissa

Tarkemmat dokumentaatiot huolloista, lennoista, käyttöönottotarkastuksista, toimintatavoista

-->Lentojen määrät vähentyneet

Hankkeella käytössä ollut drone:
DJI Phantom 4 RTK

DESTIA

A COLAS COMPANY

2

Käytännön esimerkit 3D- Winillä hankkeen työtehtävistä

DESTIA

A COLAS COMPANY

Tehtävät joissa ilmakuvausaineistoja hyödynnettiin :

- **Massalaskennat**
  - Työn eteneminen ilmasta, kaivinkone toteumien tukena
  - Louheen ja murskeen varastointi
  - Läjitysalueiden tarkkailu + toteuma
- **Raportoinnin pohjana**
  - Työnaikainen laadun toteaminen
  - Työnaikaisen mallintamisen pohjana
- **Infratyömaan luovutusaineiston kasaamisessa**
  - Mallien päivitys 3D-Winillä
    - Louherakenne
    - Siirtymäkiilat
    - Kevennysrakenteet
  - Kaapeliin suojarakenteet
  - Riista -ja suoja-aidat
  - Koko hankkeen pistepilvi [8Gt] + ilmakehän valmiista projektista [4Gt]
  - Rakolinjat pistepilvistä

DESTIA

A COLAS COMPANY

Esimerkkejä työnaikaisen laadun seuraamisesta: kaapelien suojarakenteet

- Auttoi hahmottamaan kaapelireittejä ja tehtyjä alitusten paikkoja kun putket näkyivät ilmakuvissa
- Apuna 3D-Winiin pohjalle tuotu ilmakuva, kaivinkoneiden toteumat ja aiemmat koonnit
- Tehtiin viikottain
- Kaapelikaivojen kartoitus suoraan kuvasta osittain
- Kääntö inframodel-formaattiin ja luovutusaineistoksi

Esimerkkejä aineiston päivittämisprosessista: Luovutusaineistot riista-aidoista

- Ilmakuvausaineistojen hyödyntäminen
- Metatiedot → aitojen materiaalit + korkeus sisältyy luovutettavaan aineistoon
- Inframodel-formaatti
- Mittauspäällikkö Taina Harrin pilotointi tässä suuri apu!

Editoi viivaa

212 ... Verkoaita

Tallenna

Pinta 322140 ... Viiva 12 ... Tunnus 676 ...

Sulje

Ohje *

T1 (Pinta): 322140=Riista-aidat

Viiva	Data (4)	Osio	Referenssi
:Tarkkuus			
IM:fenceHeight		2,20	
IM:fenceType		riista-aita	
IM:postMaterial		metalli	
IM:terrainCoding		212	

Koodi *

Piirto *

Uusi *

Poista *

Sulje viiva *

Käännä *

Lisää * Editoi Poista * Näytä *

Tiedosto Y:\... \E18_KaKi_Riista-aidat.xy.tdw X

Perspective 30°

Esimerkkejä työnaikaisen laadun seuraamisesta: rakolinjat, E5R6 seinä

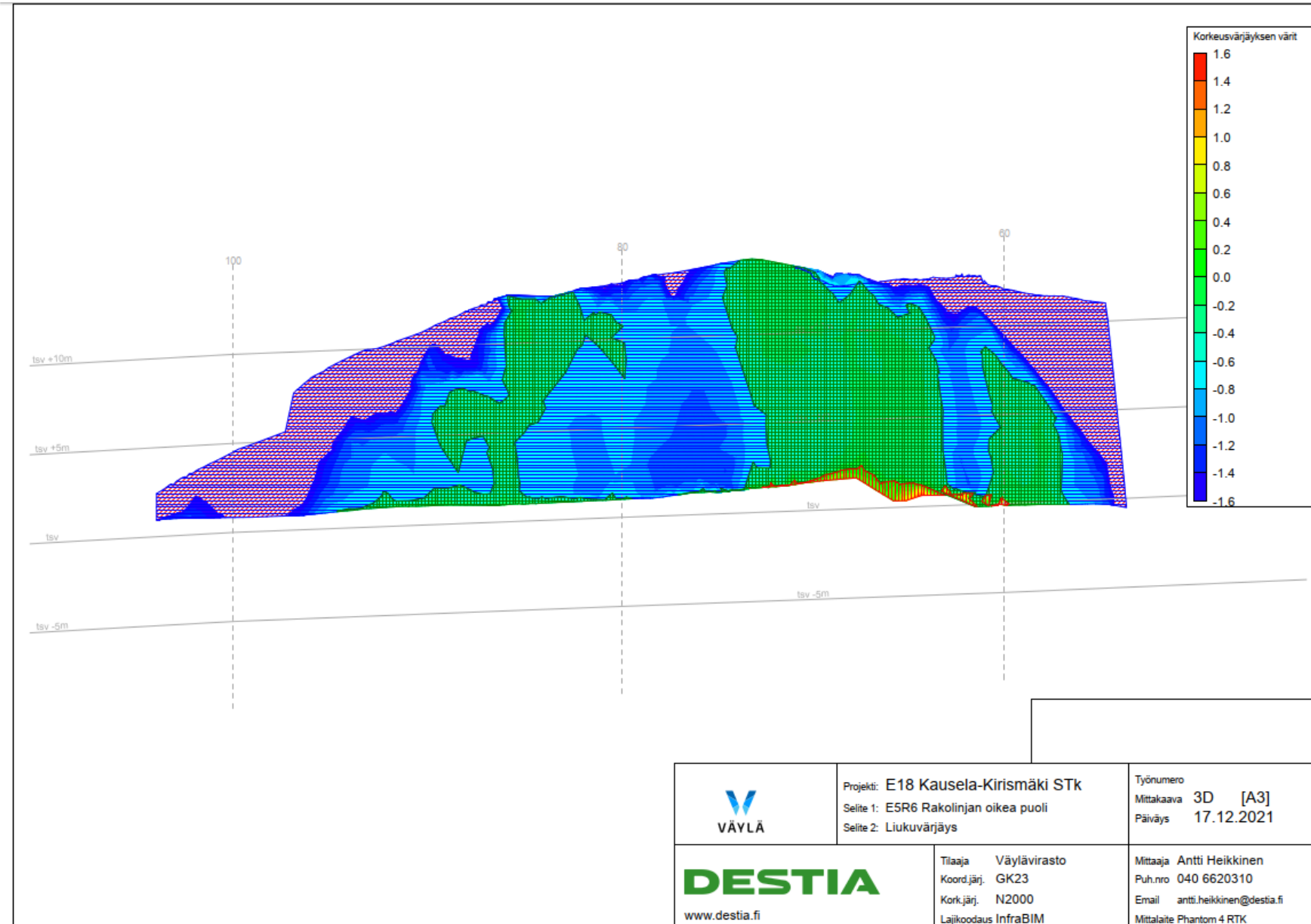
points: 689,130,410

DESTIA

A COLAS COMPANY

Samasta rakolinjasta tuotettu vertailu teoreettiseen rakolinjaan pistepilvestä E5R6

- Kolmioverkko pistepilviaineistosta ja suunnittelusta saatu kolmioverkkomalli kaadettu tasoon ja laskettu tarkevertailu
- Ei ois tullu tästäkään mitään ilman Mittauspäällikkö Markku Palkaman apua!

- **3D Winin-
katselunäky
mässä
pistepilvi +
iFC-mallit**
- **Kallioiden
lujituksen
suunnittelu
(aineiston siirto
Trimble Connect)**
- **Sortumien
korjauksessa
(Läjitysalueet,
painopenkat,
murskekasat)**
- **Kalliokartoitus
korkeissa
kalliroleikkauksissa
(turvallisuus)**

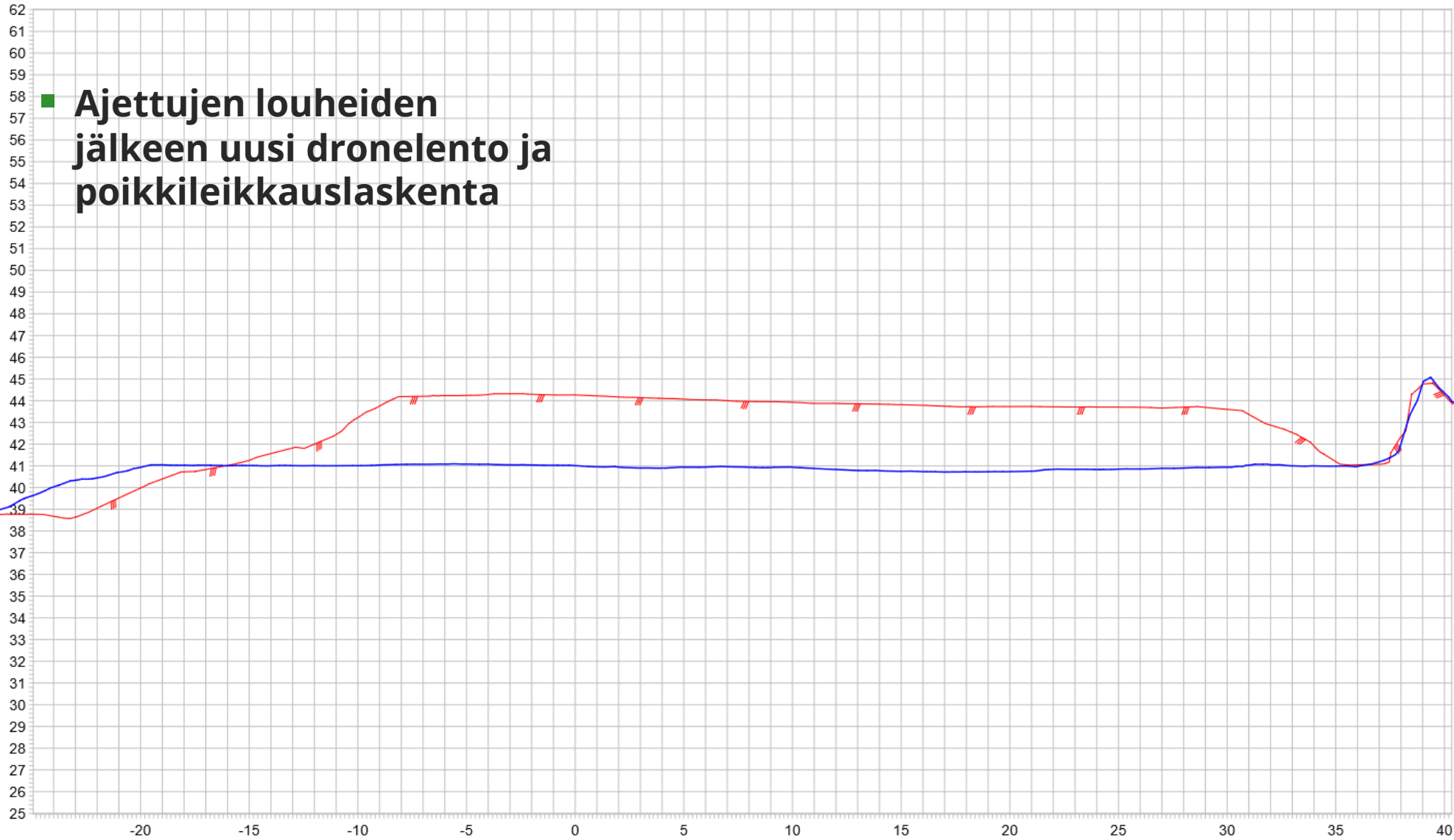
Louheen varastoinnin määrä Avantissa

- Lähtötilanne tyhjä kenttä, joka lennettiin dronella.
- Asfalttitasojen vertailu lentojen laadunhallinnassa + ilmakuvapisteeet

Avanti lähtötieto ja valmis louhevarasto poikkileikkausikkunassa

- Ajettujen louheiden jälkeen uusi dronelento ja poikkileikkauslaskenta

6.10.2022

Antti Heikkinen

DESTIA

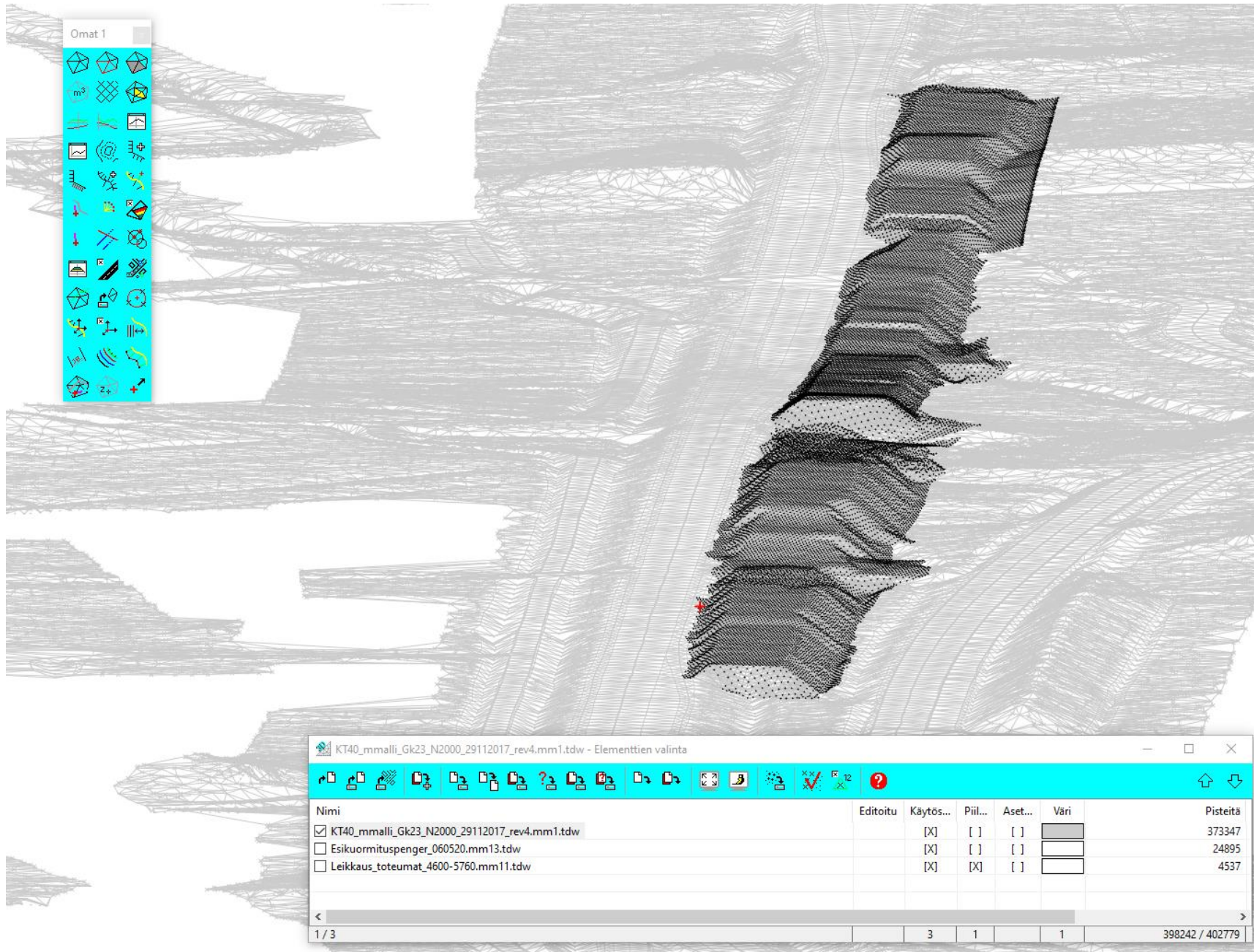
A COLAS COMPANY

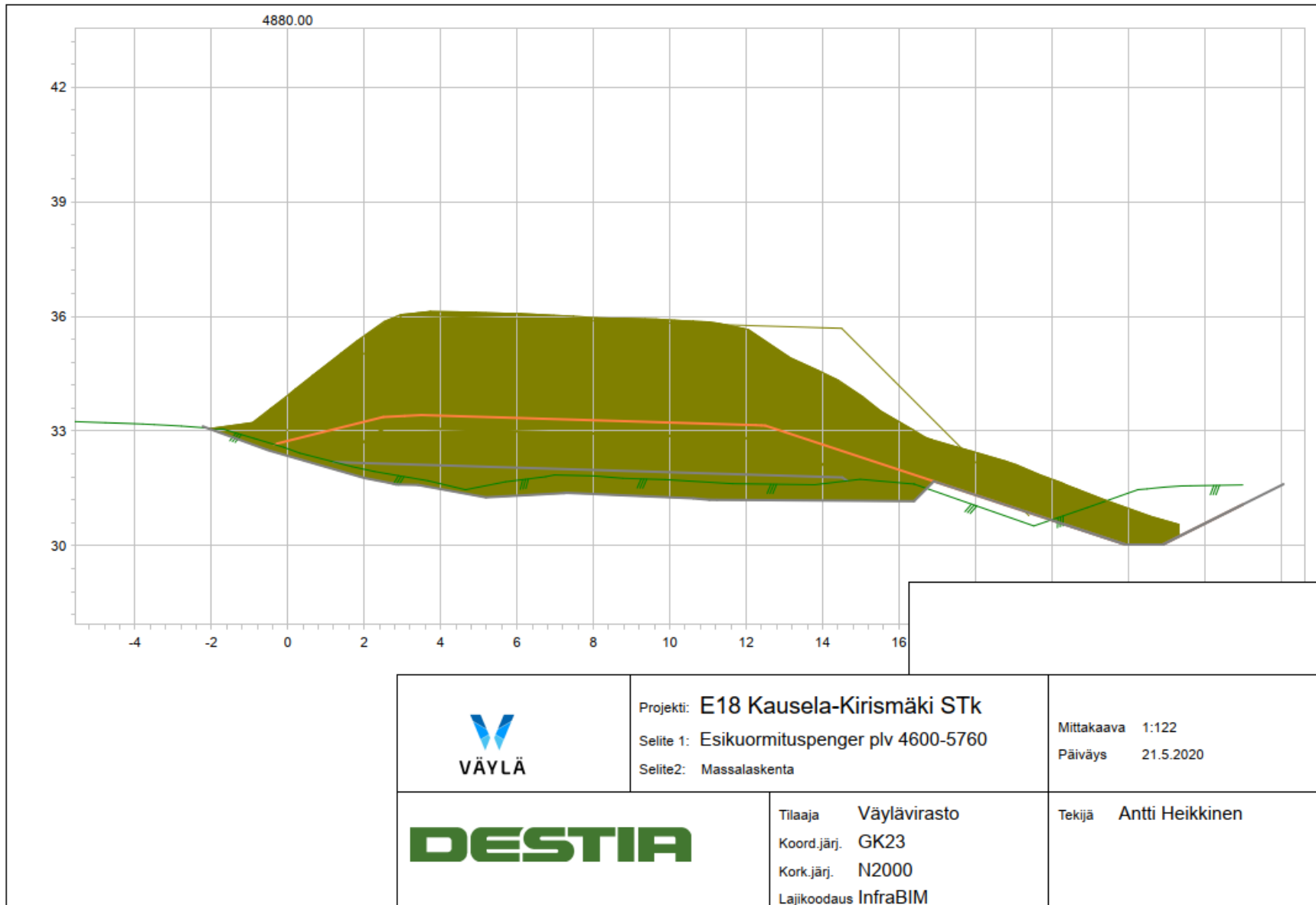

Ylipengermassojen laskenta dronen pistepilvestä

- Periaatteena oli kaivinkoneilla suoritettavan leikkauspohjan kartoitus ja lopputuloksesta jalostetaan pistepilvi, joiden väliset massat lasketaan 3D-Winillä

DESTIA

A COLAS COMPANY

- **Kirismäen eritasoliittymän työnaikaiset liikennejärjestelyt**

- **Auton ikkunasta näyttää että asfaloitu alue liian kapea**

--> ilmaukuva ja liikenteenohjaussuunnitelma päällekkäin

--> ei olekaan ongelmaa

- **Myös muut liikenteensuunnitelmien siirron jälkeen ja tarkisteltiin työmaakokouksissa**

[E18 Kausela-Kirismäki STK] - 3D-Win - Käyttöoikeus: Destia Oy

askenta Maastomalli Tiegeometria Kairaus Asetukset Työkalut Ikkuna Ohje

G O S 2 R M ECU

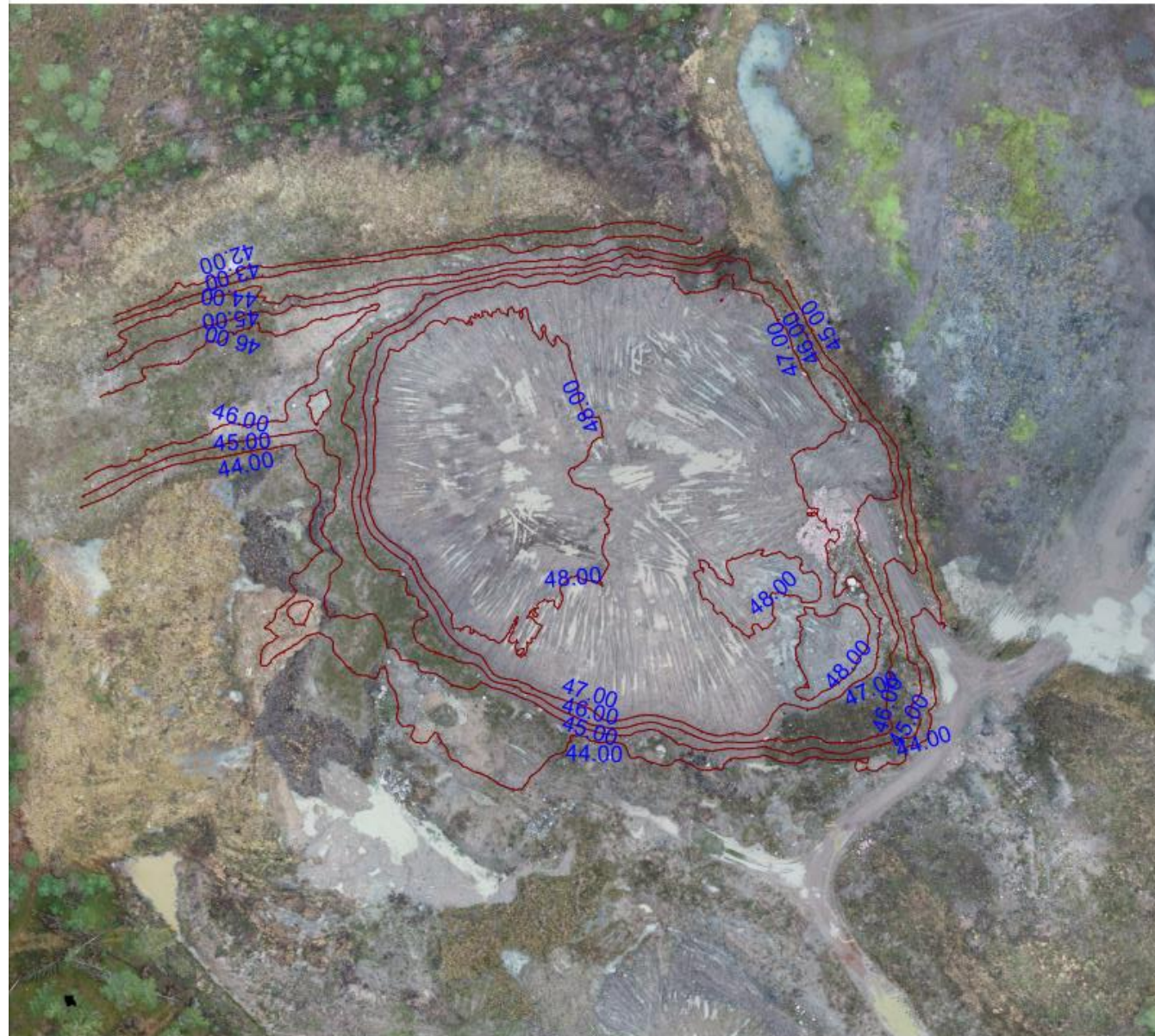
Nimi	Editoitu	Käytös...	Piil...	Aset...	Väri	Pisteitä	Tyyppi
☐ E18_KaKi_tielinjat!BG.xy.tdw		[X]	[X]	[ ]		57453	Vektoritiedosto
☒ E18_KaKi_Kiertotie_S14_purku_vaihe_2_ja_3!BG.dxf		[X]	[ ]	[ ]		429	Vektoritiedosto
						1 / 2	
						2	1
						429 / 57882	

50

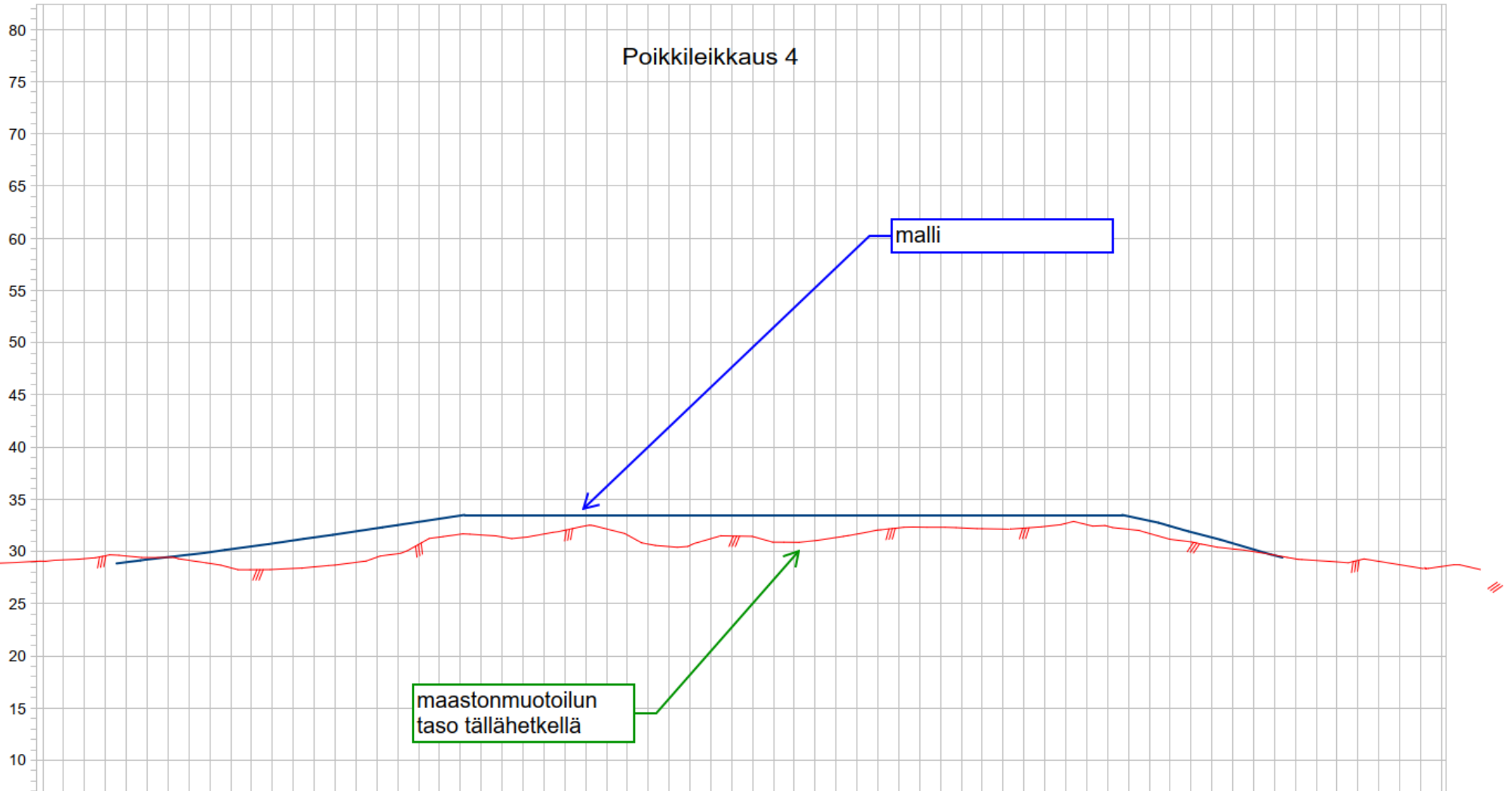
Antti Heikkinen

Läjitysalueiden työnaikainen seuranta/massalaskenta

- Valmiista läjitysalue 10 kolmioidusta aineistosta piirretyt korkeuskäyrät, joka yhdessä ilmakuvan ja pistepilven kanssa toimitettu Liedon kunnalle

Antti Heikkinen

A COLAS COMPANY

Asfalttinieliöiden laskenta ja raportointi

- Ilmakuva pohjana aluemaisten hankkeiden päällystysten laskennalle [rajaukset]
- Raportointi ilmakuvan avulla vähentää epäluuloja

Työnaikaisessa massaseurannassa ilmakuvilta massojen rajaukset toteumapisteiden tukena

[E18 Kausela-Kirismäki STK] - 3D-Win - Käyttöoikeus: Destia Oy

Laskenta Maastomalli Tiegeometria Kairaus Asetukset Työkalut Ikkuna Ohje

The screenshot shows the 3D-Win software interface. The main window displays a 3D model of a road construction site with a mass calculation dialog box open. The dialog box is titled "Mallien yhdistäminen" and contains the following settings:

- Menetelmä: Eropinta ja massat
- Pinta 1: Kt40_Ayp_7000-7500_201200.mm.tdw
- Tunnus: 201200 Alin yhdistelmäpinta dZ 0.0
- Pinta 2: Kt40_Jak_7000-7500_212100.mm - kopio.tdw
- Tunnus: 212100 Jakavat kerrokset, ylä dZ 0.0
- Tulospinta: 0
- m²-raja: 0.0 Kaltevuus: 0.0
- Rajaus: Rajaus.xy.tdw
- Ulkopuoli Massat rajausviivoille
- Vinopinta-alat Desimaalit: 0
- Taulukkomuoto Alueet eriteltynä

Pinta	Pinta-ala	Tilavuus
Jakavat kerrokset, yläpinta	2166 m ²	1780 m ³

Buttons: Suorita *, Sulje, Ohje *, Alueet *, Näytä *

3

**Las -ja tiff kuvien
käsittelyssä heränneitä
huomioita**

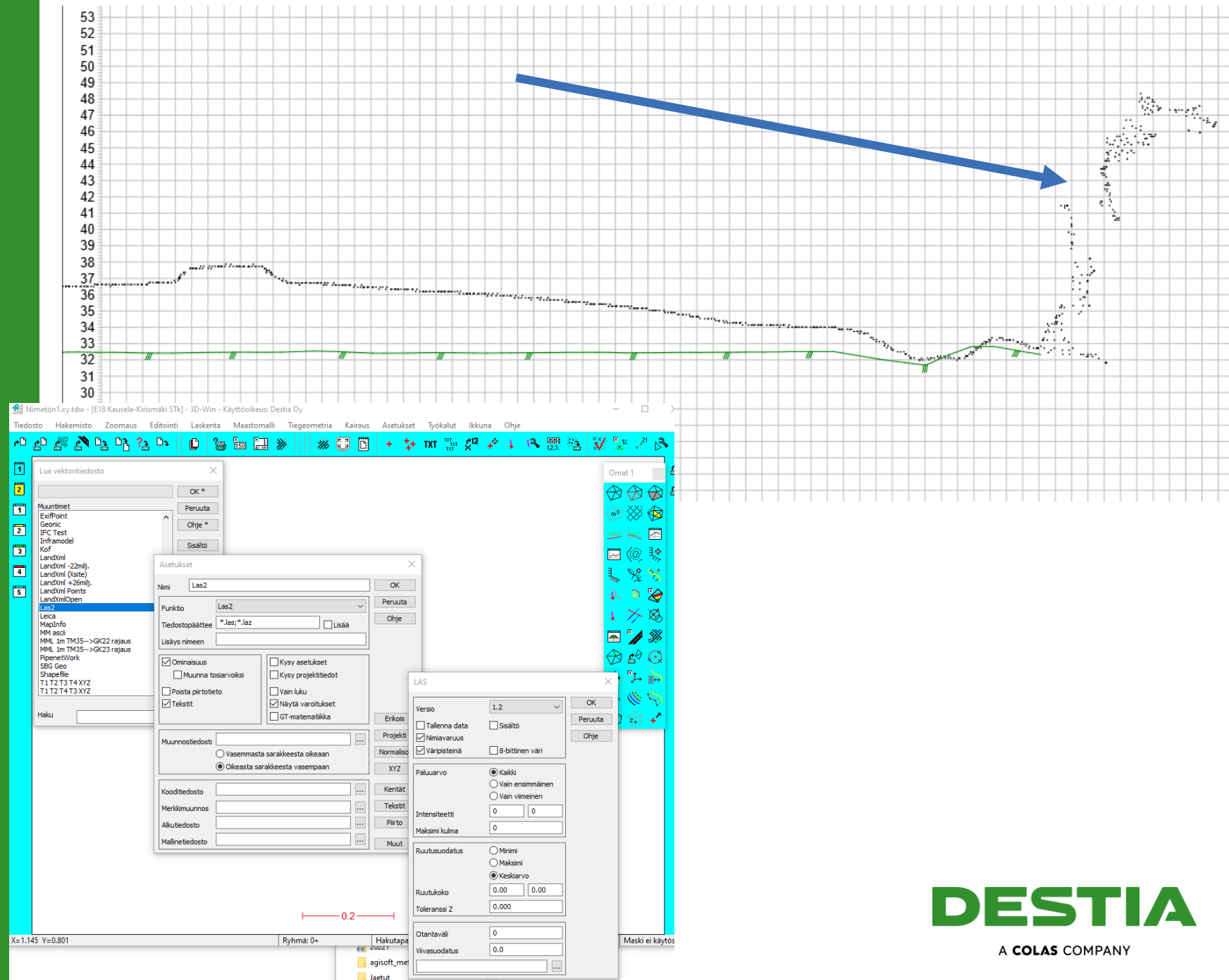
DESTIA

A COLAS COMPANY

- **Suurten las-aineistojen käsittely ja siivoaminen isotöistä versus maastomitattu tieto**

--> DEM-pinnasta poistettava kasvillisuus, puut ja koneet

- **Aineiston siistimistä ja harventamista helpottaa las-formaatin asetukset**

Rakolinja pistepilvessä häikkää...

- Pintamallin taakse jääneen pisteen aiheuttama piikki

DESTIA

A COLAS COMPANY

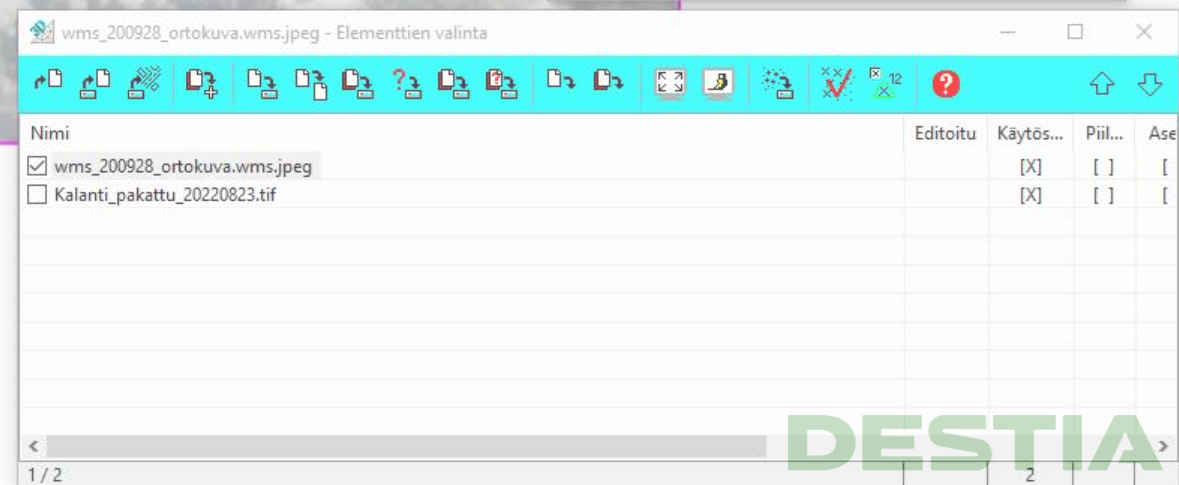
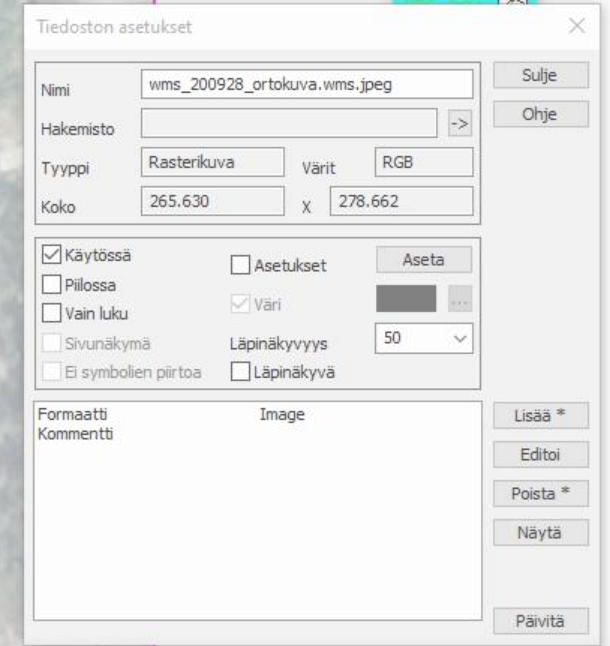
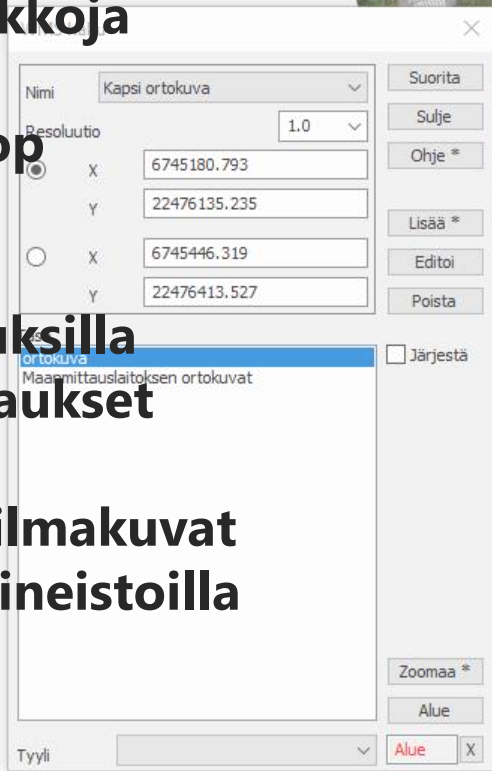
- Pilvipalvelusta streamattava ilmakekko, varsinkin huonoilla yhteyksillä

--> ratkaisuksi pakatut ilmakekko, jotka toimivat hyvin ja ovat tarkkoja

--> drag and drop elementtistaan

- Shapefilerajauksilla siistimmät rajaukset

- Päällekkäiset ilmakekko rajapintojen aineistoilla tulostuksiin

- Hankkeella laajasti hyödynnettyjen IFC-mallien hyödyntäminen poikkileikkauksissa hankalaa versus infrakitin moottoriin kun vertaillaan IFC mallia pistepilviin

--> siltakeilat

--> kalliin perustettavan maatuen korkeusasema

- 3D-Winin IFC formaatti tuli juuri sopivasti hankkeen aikoihin

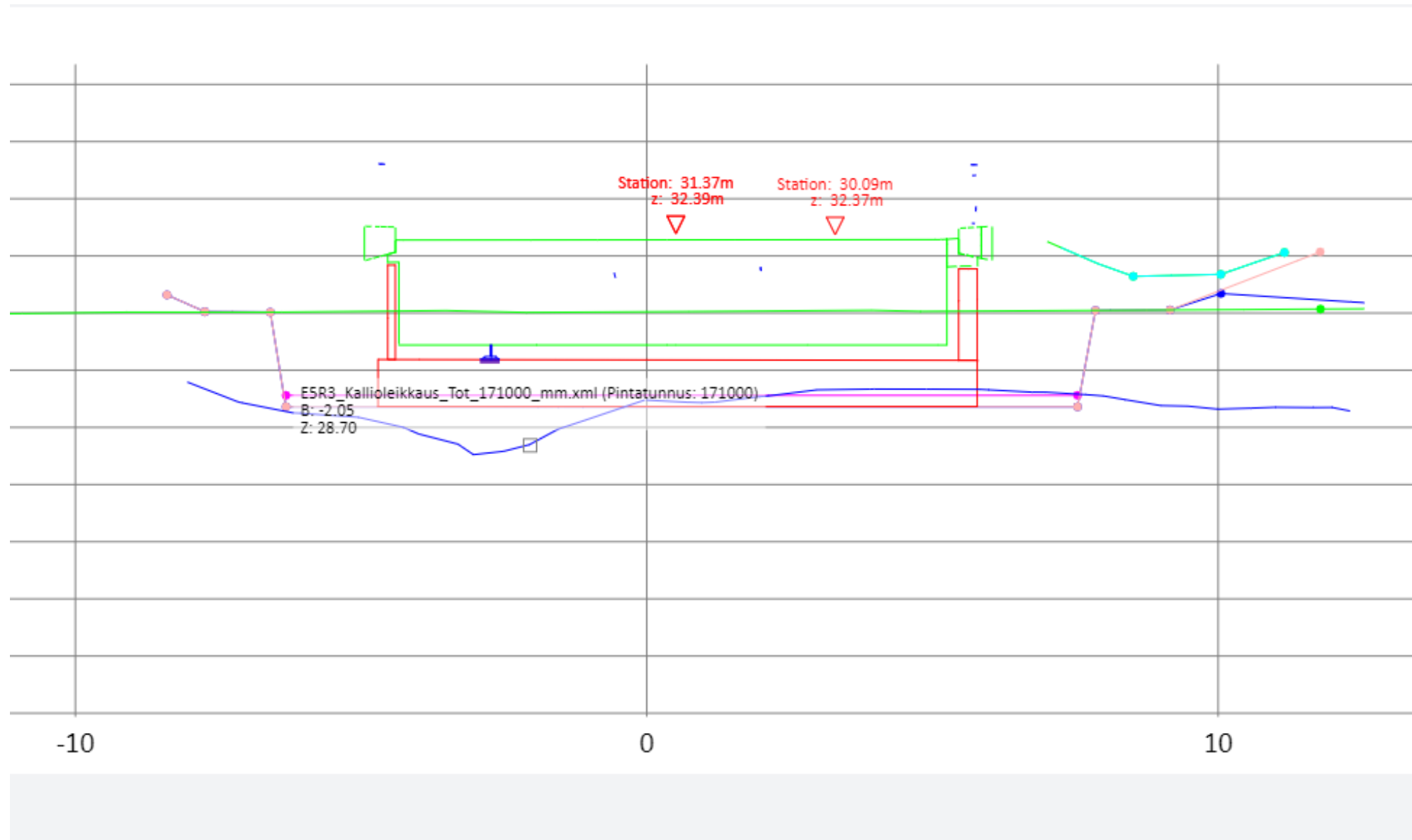
- Kaikki siltojen alusrakenteiden koneohjausmallit tehtiin IFC-kuvien avulla -->

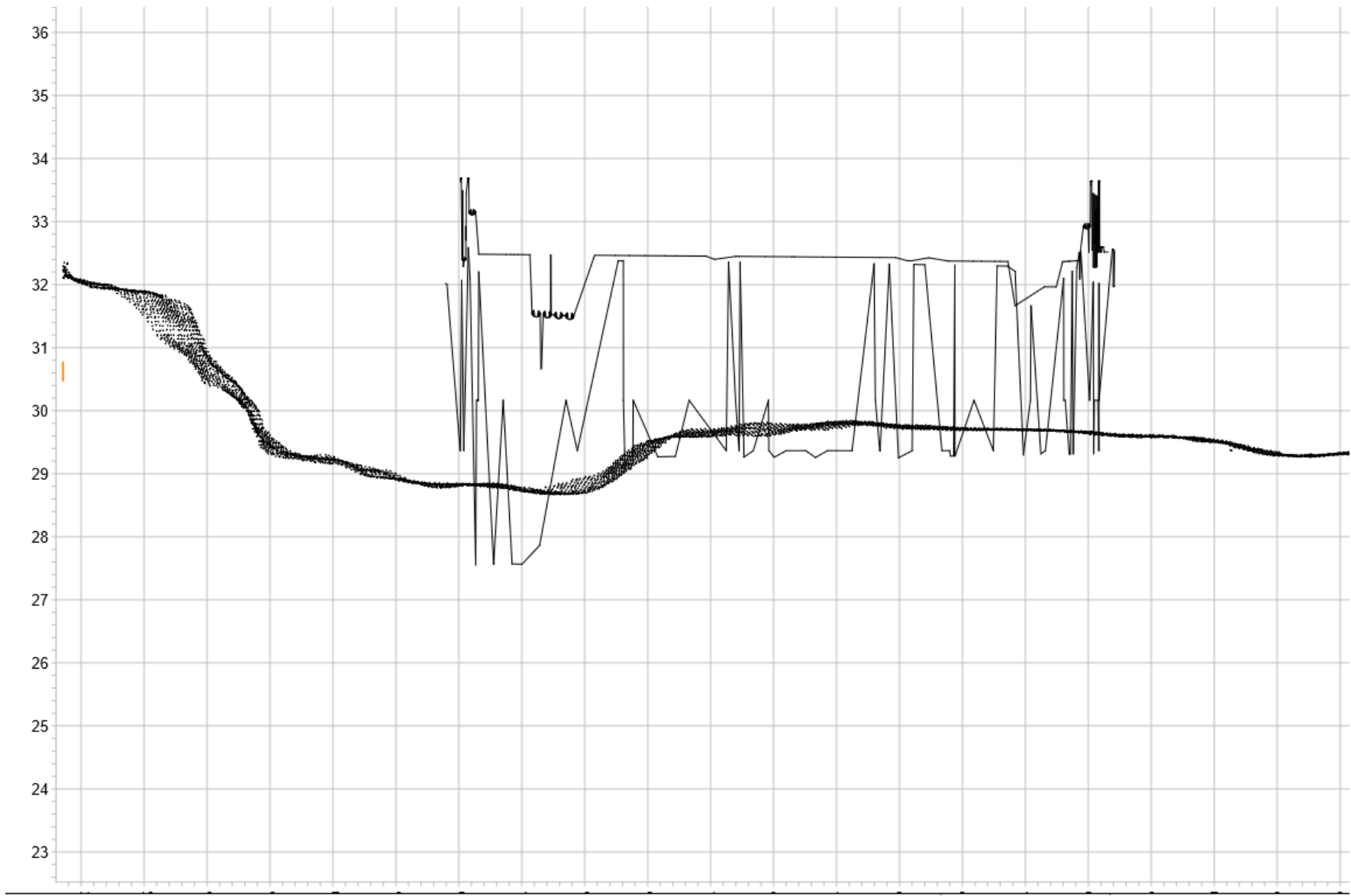
DESTIA

A COLAS COMPANY

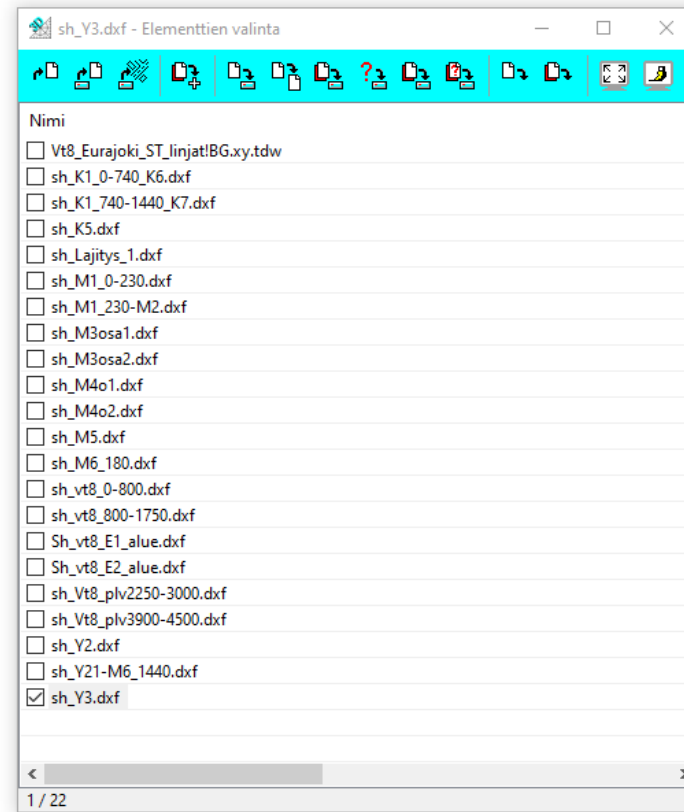
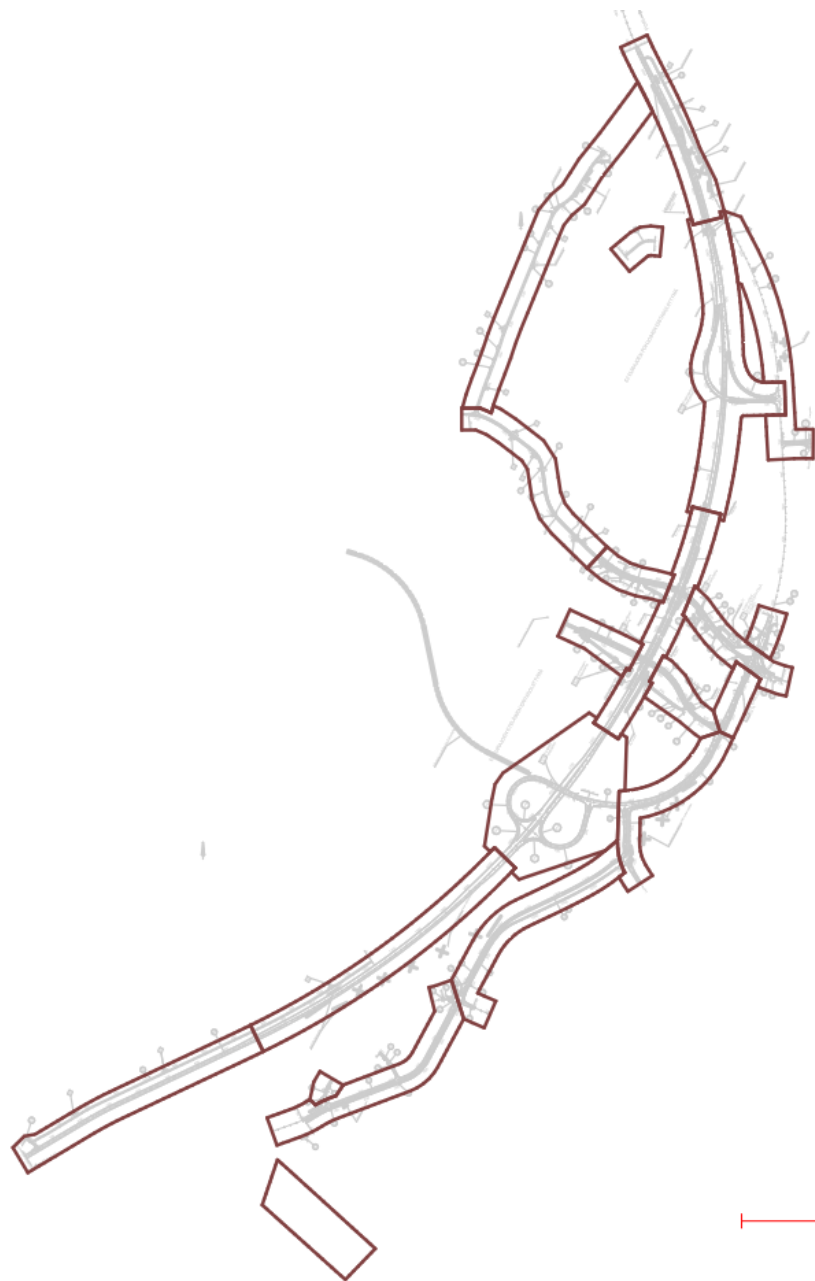
Infrakit-poikkileikkaus

3D-Win taiteviivapoikkileikkaus

1000

Kiitos

”kuka amatööri sinulle on tämän 3D-
winin käytön opettanut”